

den kommende mellemfolkelige Opgave faar Brug for, vil vi først kunne træffe, naar vi har Klarhed over de Fordringer, Forbundet i saa Henseende opstiller som den Rettesnor, man kunde ønske.

Saaledes er Venstres Stilling over hele Linien, og jeg kan for min egen Kreds, Aarhus-Odder Kredens Vedkommende, svare for, at saaledes har ogsaa den daværende Folketingsmand, afdøde Hegelund-Lange, forholdt sig. Hvor som helst Forsvarsspørgsmaalet kom frem under Valgene, svarede Hegelund-Lange simpelt hen med at opløse Folkeforbundspagtens Artikel 8. Punktum! Han afviste Spørgsmaalet med at sige: Det maa først ordnes af Folkeforbundet. Det kan vi slet ikke tage Stilling til. Det var hele Venstres Standpunkt: Det kan vi ikke tage Stilling til; det maa man afgøre i Forbindelse med Folkenes Forbund.

Jeg vil i denne Forbindelse nævne, hvorledes den højtærede Statsminister endvidere under Finanslovbehandlingen et paafølgende Efteraar, i 1920, udtalte sig, hvis den højtærede Formand tillader mig at citere: „Nu er det saa heldigt, at der allerede er truffet Forberedelser til, at det Forslag kan komme frem, som er forudsat i Folkeforbundspagten til Indskrænkning af Rustningerne, og hvori der ganske sikkert vil blive givet en vis Norm, som man naturligtvis i Kraft af sin ubestridelige Suverænetet vil kunne tilsidesætte, men som det vilde være en særdeles daarlig, særdeles uklog Politik at tilsidesætte. Man er nu allerede begyndt at arbejde paa Tilvebringelse af den Norm, og vi er, alle vi mindre og smaa Stater, i allerhøjeste Grad interesseret i, at dette Arbejde bliver fuldført snarest muligt, for at vi med det som Grundlag og Ledestjerne kan give os i Færd med den Indskrænkning af de militære Byrder, som er i høj Grad paakrævet.“ Og senere udtalte den højtærede Statsminister i en Replik til det ærede Medlem Hr. Rodé: „Jeg er i den bedste Overensstemmelse med Folkenes Forbunds Idé, baade naar jeg, som jeg gentagne Gange har gjort, paa den ene Side hævder, at der maa finde en væsentlig Indskrænkning af Rustningerne Sted, men at denne bør finde Sted, saaledes som Folkeforbundspagten utvivlsomt forudsætter, efter en bestemt Plan, og at det ligger indenfor Folkeforbundets Forudsætninger, at der maa være en væbnet Styrke, som er i Stand til at afværge pludselige Angreb“, o. s. v. Vi maa „have Styrker til Rede, der

kan hindre, at vort Territorium bliver misbrugt af saadanne Magter, som vil bryde ud fra Folkeforbundet eller paa anden Maade krænker dets Princip“. Det er, hvad Venstre og den højtærede Statsminister hidtil har haft at sige om den Ting.

Nu har Folkeforbundet hidtil haft to Delegeretforsamlinger, i November 1920 og September 1921. Paa den første Delegeretforsamling, i 1920, vedtoges Nedsættelsen af en blandet Kommission af Militære og civile, idet man ikke var tilfreds med, at Folkenes Forbunds Raad allerede i Henhold til Pagtens Artikel 9 havde nedsat en Afrustningskommission, alene sammensat af allierede Generalstabschefer. Man vilde have det civile Element med ind i Behandlingen af dette Spørgsmaal, der selvfølgelig ogsaa i høj Grad er et civilt Spørgsmaal for Staten. Den blandede Kommission blev nedsat med det Mandat at søge at tilvejebringe Retningslinierne for en almindelig Rustningsindskrænkning. Endvidere blev der udsendt den Forespørgsel til de respektive Medlemmer, om de i de to nærmest følgende Aar vilde afholde sig fra at overskride deres militære Budgetter, og hertil svarede den danske Regering i Foraaret 1921, at den ikke havde til Hensigt at overskride sine militære Budgetter, og at der allerede var nedsat en Kommission, som havde en Plan om Hærens Nyordning til Overvejelse. Det er ganske rigtigt, at Militærkommissionen paa dette Tidspunkt havde en Plan til Overvejelse, men det var saa vidt mig bekendt kun Generalstabens. Saaledes svarede man altsaa, og dette Svar blev af Folkeforbundet klassificeret sammen med andre Svar i Kategorien: de undvigende Svar.

Saa holdt den blandede Militærkommission Møder i Juli 1921 og gjorde Indstilling til den anden Delegeretforsamling i September 1921. Paa denne Delegeretforsamling vedtoges der to Beslutninger — de staar i Rapporten til det Ratifikationsforslag, der blev vedtaget her i Tinget for en Maanedes Tid siden om Ændringer i Pagten —, hvoraf den ene gaar ud paa Tilvebringelse af statistiske Data angaaende den danske Hærs Effektivitet, Materiel, Befalingsmandsrammer o. s. v., og den anden gaar ud paa at opfordre den danske Regering til at redegøre for, hvorledes den ser paa Spørgsmaalet om Landets nationale Sikkerhed og geografiske Beliggenhed i Forhold til Rustningsspørgsmaa-